

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Marinou Musilovou
sídlem Sukova 49/4, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2022, č.j. OAM-96/LE-LE05-LE05-PD1-2019

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2022 č.j. OAM-96/LE-LE05-LE05-PD1-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo o žádosti žalobce o prodloužení doplňkové ochrany podané dne 20.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

12. 2021 rozhodnuto tak, že podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se doplňková ochrana neprodlužuje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že bylo porušeno ust. § 3 ve spojení s § 2 odst. 4, § 50 odst. 2, 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a dále též ust. § 14a a § 53a zákona o azylu.
3. Poukazoval na odůvodnění žalovaného, dle kterého již pominuly důvody, pro které byla doplňková ochrana udělena. S tímto odůvodněním nesouhlasil, citoval z rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2021 č.j. OAM-96/LE-LE05-LE05-R2-2019, kterým byla žalobci udělena doplňková ochrana, měl za to, že důvody, které vedly žalovaného k neprodloužení doplňkové ochrany, nedopovídají důvodům, pro které doplňkovou ochranu žalobci v roce 2021 udělil. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011 č.j. 7 Azs 21/2011-57 je odnětí doplňkové ochrany možné jen pokud došlo ke kvalifikované změně, resp. úplnému zániku těch okolností, které vedly k udělení doplňkové ochrany, dle žalobce lze tak rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany přijmout, pouze pokud se tyto okolnosti změnily významným a trvalým způsobem.
4. Tvrdil, že situace v Ruské federaci se nezměnila takovým zásadním způsobem a v těch aspektech relevantních pro jeho osobu, aby bylo možné vyloučit, že mu bude v případě návratu reálně hrozit přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy, zdravotní stav žalobce se rovněž nezměnil, lze ho stále považovat za zranitelnou osobu, jak původně dovodil žalovaný v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany. Situace v Ruské federaci se od doby vojenské invaze na Ukrajinu významně změnila k horšímu, žalobci hrozí vážnější újma, žalobce je dlouhodobým X, aktivně veřejně vystupuje proti X a proti X, žalobce je zakladatelem X, které X a X, odkázal na vše, co uvedl ve správním řízení, od roku 2017 v Ruské federaci probíhá trestní stíhání proti němu, které je nezákonné a X, v případě neprodloužení doplňkové ochrany bude vystaven hrozbě vážné újmy.
5. Uvedl, že základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení toho, zda se významně a dlouhodobě změnila okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana, žalovaný rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany rozhodně nevydal z důvodu, že žalobce se v té době nacházel v extradiční vazbě a nemohl proto využít ochrany ze strany X, jak nyní uvádí v napadeném rozhodnutí. Poukázal na rozsudek SDEU ze dne 23. 5. 2019 C-720/17 ve věci Bilali a rozsudek NSS ze dne 23. 4. 2020 č.j. 1 Azs 43/2020-24, bod 20, dle kterého je neefektivní taková ochrana, která je reálně nedosažitelná, je nutné posoudit také reálnou možnost využití ochrany země původu, vůči které žadatel netvrdí skutečnosti zakládající oprávněné obavy z pronásledování či hrozbu vážné újmy. Trval na tom, že azylové právo nezakotvuje žádný prostředek, prostřednictvím kterého by X mohl žalobci poskytnout ochranu na území ČR či Evropské unie, ani žalovaný rozhodující o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany nemá žádnou možnost prověřit, že X je schopen a ochoten poskytnout žalobci efektivní ochranu ve smyslu Ženevské úmluvy. S ohledem na to se domníval, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v řízení nebyly zjištěny aktuální a přesné informace o zemi původu a napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

6. Nadto doplnil, že jak uváděl při pohovoru, navštívil X jednou od 14. 7. do 5. 8. 2021 za účelem setkání s dcerou a lékařského vyšetření, v X se nezdržuje, pobývá v České republice, navštěvuje F., veškerou svou publikační a odbornou činnost vykonává v Evropě, při pohovoru tyto skutečnosti uvedl, v Evropě je spojen i s politickou činností a s perspektivami jeho podnikání, v X se nezdržuje a nepůsobí. Závěr žalovaného o tom, že žalobce v X pobýval a vrátil se tam po udělení mezinárodní ochrany, je naprosto spekulativní a ničím nepodložený, není ani zřejmé, z čeho žalovaný dovozuje, že je tam žalobce chráněn před ohrožením ze strany Ruské federace. Nelze tak dovozovat efektivnost ochrany, která je pro žadatele nedosažitelná.
7. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení, anebo aby soud současně se zrušením napadeného rozhodnutí prodloužil doplňkovou ochranu žalobce na dobu 24 měsíců.
8. Ve vyjádření ze dne 22. 9. 2022 k tomu doplnil, že žalovaný se nedostatečně zabýval reálnou možností žalobce využít ochrany ze strany státu X, status doplňkové ochrany nemá sloužit pouze jako krajní možnost ochrany pro pronásledované osoby, ale má také obnovovat určitou míru sebeurčení života osob, které byly nuceny opustit zemi původu, osobě s více než jednou státní příslušností není možné automaticky odmítnout prodloužení doplňkové ochrany pouze proto, že by mohla žít v jedné ze zemí státní příslušnosti bez obav z pronásledování; aby bylo možné žádost zamítnout, musí být při zvážení všech okolností rozumně očekávatelné, že se tam tato osoba usadí. Žalovaný neprokázal, že by žalobce měl reálnou možnost využít ochrany ze strany státu X, a že by bylo odůvodněné po žalobci požadovat, aby se v X usadil. Žalovaný se nezabýval eventuální možností žalobce usadit se v X s ohledem na důvod, pro který mu byla původně mezinárodní ochrana udělena, tj. jeho zhoršený zdravotní stav. Jak vyplývá z čl. 5 Haagské úmluvy o některých otázkách týkajících se konfliktu národností ze dne 12. 4. 1930, jejíž pravidla jsou pramenem mezinárodního zvykového práva, s osobami, které mají více než jednu státní příslušnost, je v rámci třetího státu nutné zacházet, jako by měly pouze jednu státní příslušnost. Žalobce, aniž by popíral svou X národnost, poukázal na to, že je se státem X spojen jen velmi omezeně, to by měl žalovaný zohlednit při posuzování jeho X národnosti a žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Žalobce vede aktivně činný život v České republice, potažmo v Evropě, veřejně se vyjadřuje v tisku o X, je aktivním členem X, opakovaně veřejně kritizuje X a odsoudil X, jménem Rusů žijících v České republice se X.
9. Nad rámec toho uvedl, že i v X existují různé statuty národností, jak vyplývá ze zprávy australského uprchlického tribunálu, stát X rozlišuje mezi pojmy „národnost“ a „občanství“, zatímco všichni X jsou považováni za občany státu X, status občanství je definován jako „patřící k X národu“, to znamená, že X, který není X, může mít status občana X, ale nemůže mít X národnost. Žalovaný se však těmito otázkami nezaobíral, jím dovozovaná úroveň ochrany ze strany státu X je pouze hypotetickým konstruktem.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, odkázal na napadené rozhodnutí, jehož odůvodnění považoval za vyčerpávající, a obsah správního spisu, trval na zákonnosti napadeného rozhodnutí. Žalovaný při hodnocení žádosti žalobce o prodloužení doplňkové ochrany vycházel především z vlastních sdělení žalobce a z podkladů, které jsou součástí spisového

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

materiálu, shledal, že nastaly důvody pro odejmutí doplňkové ochrany, bylo jasné vysvětleno, že žalobce jako občan nejen Ruské federace, ale i X, má možnost využít ochrany země své druhé státní příslušnosti. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vypořádal se všemi skutečnostmi, uvedl, jakými úvahami se řídil a jaké právní předpisy na věc aplikoval. Žalobní námitky tak považoval za irelevantní, v podrobnostech odkázal na správní spis. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

11. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobci byla rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 1. 2021 č.j. OAM-96/LE-LE05-LE05-R2-2019 udělena doplňková ochrana pole § 14a zákona o azylu na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Z odůvodnění vyplývá, že žalobce je občanem Ruské federace a X, X národnosti a X vyznání, má X pas a dlouhodobý pobyt v L., vlastní byt ve F., sdělil místa svého pobytu ve F., L. a X, Rusko opustil X, poté žil již jen ve F. a v X, ČR nebyla jeho cílovým státem, byl zde několikrát kvůli podnikání, setkání se svým advokátem a turistikou, obával se nezákonného trestního stíhání a uvěznění v Rusku. Žalobce uvedl, že z X naposledy odcestoval dne X do Prahy, kde byl zadržen, v X nikdy neměl žádné potíže, není tam nic, čeho by se obával, jeho zdravotní stav je dobrý, má však degeneraci X, což je neléčitelné, musí se kontrolovat stav X, a dále má X, což je X, bylo to zjištěno před dvaceti lety v X, nemá předepsanou žádnou léčbu, dodržuje doporučený životní styl a nemoc ho nijak neomezuje a nemá s ní žádné potíže. Žalovaný zde odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne X č.j. X, vyšel z toho, že s žalobcem je vedeno řízení o jeho vydání k trestnímu stíhání do Ruské federace, žalobce byl usnesením Městského soudu ze dne X sp. zn. X vzat do předběžné vazby, usnesením Městského soudu v Praze ze dne X č.j. X bylo vydání shledáno jako přípustné, žádost o propuštění z vazby byla zamítnuta, přípustnost vydání žalobce do Ruské federace byla potvrzena usnesením Vrchního soudu v Praze č.j. X a Nejvyššího soudu č.j. X, žalobce se nacházel v předběžné vazbě. Shledal důvody k udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, přitom samotnou hrozbu trestního stíhání či umístění do vazby či výkonu trestu odnětí svobody nehodnotil jako skutečně hrozící vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu, případnou účelovost trestního stíhání neposuzoval. Poukázal však na vysokou míru korupce ve všech sférách ruské společnosti, včetně vězeňského systému, obecně tvrdé podmínky ve věznici a omezený přístup ke zdravotní péči, kdy nebylo možné vyloučit nelidské zacházení spočívající v omezení či odepření přístupu ke zdravotní péči, žalobce trpí neléčitelným onemocněním X a X, která za normálního stavu a dodržování předepsaného životního stylu nečiní žalobci žádné komplikace, v ruských věznicích by však pravděpodobně nemohl tento styl dále dodržovat, není ani zaručeno, že by mu při komplikacích (např. X) byla dostupná lékařská pomoc. Žalobce tak považoval za rizikovou resp. zranitelnou osobu (nikoli však ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu), které by v případě návratu do Ruska mohlo s ohledem na individuální okolnosti hrozit nebezpečí vážné újmy, třebaže obecně v případě Ruské federace trestní stíhání ani umístění do vazby či odsouzení k nepodmíněnému trestu takové nebezpečí nepředstavuje (viz nález sp. zn. III.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

ÚS 1354/13). Žalovaný zohlednil rozsudek NSS č.j. 5 Azs 235/2019, v konkrétním případě žalobce nelze s ohledem na jeho zdravotní stav nebezpečí vážné újmy vyloučit.

12. Městský soud v Praze usnesením ze dne X č.j. X rozhodl o propuštění žalobce z předběžné vazby na svobodu. Dle hlášení změn ze dne X byl žalobce dne X propuštěn z vazby na svobodu.
13. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 6. 2019 č.j. 2 Az 17/2019-65 zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 3. 2019 č.j. OAM-96/LE-LE05-LE05-2019, kterým žalovaný zamítl žádost žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, když žalobce jako občan Ruské federace a X ve vztahu k X neuvedl žádné důvody ve smyslu § 12 nebo § 14a zákona o azylu, které by mu bránily ve využití ochrany této země; městský soud konstatoval, že nebyly současně naplněny obě podmínky pro postup dle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, tedy pro zamítnutí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné.
14. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 6. 2. 2020 č.j. 7 Azs 267/2019-19 zamítl kasační stížnost proti uvedenému rozsudku městského soudu, shledal, že žalobce sice uváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů dle § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, výslovně pouze ve vztahu k Ruské federaci, nicméně žalobce se nachází ve vazbě pro účely extradičního řízení za účelem jeho vydání k trestnímu stíhání právě do Ruské federace, možnost využití ochrany X je tak v jeho případě čistě teoretická a nemožnost jejího využití vyplývá právě ze skutečností, které žalobce tvrdí vůči Ruské federaci; možnosti X jsou omezené, když se žalobce nenachází na jeho území a tento stát tak nemůže zabránit jeho vydání do Ruské federace, žalobce je tedy plně v rukou českých orgánů veřejné moci. Dále zde NSS uvedl: *„Jiná situace by nastala v případě, pokud by žalobce nebyl omezen na svobodu, mohl se volně pohybovat a mohl do X bez dalšího odcestovat. V takovém případě by bylo možné postupovat podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, avšak z toho důvodu, že žalobce by mohl ochranu svého domovského státu fakticky využít. Právě na reálnosti možnosti využít ochranu svého domovského státu je přitom nezbytné trvat. Tím, že žalobce uvedl relevantní skutečnosti ve vztahu k Ruské federaci, uvedl s ohledem na své vzetí do vazby rovněž relevantní skutečnosti o nemožnosti využití ochrany ze strany X, neboť právě tyto skutečnosti mu s ohledem na vazbu ve svém důsledku brání v hledání ochrany ve svém domovském státě.“*
15. Ministryně spravedlnosti rozhodnutím ze dne X č.j. X rozhodla o nepovolení vydání žalobce k trestnímu stíhání do Ruské federace a nepovolila rozšíření vydání o další trestný čin.
16. Žalobce požádal dne 20. 12. 2021 o prodloužení doplňkové ochrany, kterou odůvodnil tím, že důvody, pro které mu již byla udělena doplňková ochrana, trvají, do budoucna může žalobce čelit dalším žádostem o vydání k trestnímu stíhání do Ruské federace, hrozilo by mu i nové vykonstruované trestní stíhání a uvěznění v Rusku, podmínky v ruských věznicích jsou život ohrožující, korupce je všudypřítomná. Prezentoval další důvody pro prodloužení doplňkové ochrany, v posledních letech se žalobce politicky angažoval, je X a kritikem X a X, je X, v případě návratu by mu hrozilo pronásledování. Tvrdil, že nemůže využít ochrany X, s ohledem na politické důvody, X konzul dal žalobci najevo, že jej mohou podporovat pouze obecně a že oficiálním způsobem (tj. skrze udělení mezinárodní ochrany) ho X před Ruskem neochrání. Skutečnost, že se

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

žalobce nedomáhal ochrany u orgánů X, není dle jeho názoru relevantní pro posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany. Požádal o prodloužení doplňkové ochrany a o udělení azylu.

17. Při pohovoru dne 18. 1. 2022 žalobce uvedl, že byl propuštěn z vazby a je na svobodě, své důvody pro prodloužení doplňkové ochrany vymezuje proti Ruské federaci, všechno nebezpečí v Rusku proti němu trvá, v X nikdy potíže neměl, není nic, čeho by se v X obával, v návratu do X mu nic nebrání, ale jeho činnost probíhá v Evropě, je tam spojen s politickou činností, s žalobami, které probíhají, a s perspektivami jeho podnikání, proto zůstává v Evropě, dále uvedl, že po propuštění z vazby byl vyšetřen v X a má nové lékařské zprávy, které může doložit, dle nich zdravotní problémy žalobce stále trvají. Po propuštění z vazby v roce 2021 pobýval v ČR, ale jezdil i do X a do F., v X byl od 14. 7. do 5. 8. 2021, setkal se s dcerou a prošel tam lékařská vyšetření.
18. Součástí spisu je Informace OAMP X – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 22. 2. 2021. Žalobce ve vyjádření se k podkladům dne 11. 3. 2022 namítal, že tato zpráva je vydaná samotným žalovaným, skutkový stav nemohl být zjištěn dostatečně.
19. Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 6. 2022 č.j. MV-118704-2/OAM-2022 žalovaný vyloučil ze společného řízení správní řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 20. 12. 2021.
20. Napadené rozhodnutí bylo vyhotoveno dne 4. 7. 2022, žalovaný zde podrobně rekapituloval všechna tvrzení žalobce, poukázal na důvody, pro které byla žalobci doplňková ochrana udělena, s tím, že žalovaný byl vázán rozsudkem NSS č.j. 7 Azs 267/2019-19, dle kterého žalobce z důvodu vazby nemohl reálně využít ochranu X, vyjádřil se k námitce žalobce proti Informaci OAMP ze dne 22. 2. 2021, tuto informaci považoval za dostatečnou. Vysvětlil, že mezinárodní ochranu nelze poskytnout vlastním občanům, avšak pouze cizincům, vyšel z toho, že žalobce má občanství Ruské federace a dále X, kde žádné problémy nemá a ničeho se tam neobává, v jeho situaci od doby poskytnutí doplňkové ochrany nastaly významné změny, neboť byl propuštěn z vazby a je na svobodě, má X pas, důvody své žádosti o prodloužení ochrany směřuje proti Ruské federaci, v X mu nic nehrozí, závěry rozsudku NSS ze dne 6. 2. 2020 č.j. 7 Azs 267/2019-19 lze aplikovat i v daném případě, neboť dle NSS zjevně není nezbytné poskytovat mezinárodní ochranu v situaci, kdy žadatel mající dvojí občanství může využít ochranu státu své druhé státní příslušnosti. Z hlediska X žalovaný shledal, že dle slov žalobce je tato země pro něj zcela bezpečná, žalobce používá X cestovní doklad a do X se vrací, neplatí tak, že by nemohl využít ochrany této země z důvodu strachu z pronásledování či vážné újmy, nebyla zjištěna ani žádná překážka, která by mu objektivně bránila v možnosti využít ochrany X, žalobce též do X vycestoval, odpadl tak důvod, pro který byla udělena doplňková ochrana, neboť žalobce již není omezen na svobodě, nic mu nebrání v návratu do X a ve využití jeho ochrany. Právě nemožnost domoci se reálné ochrany ze strany X byla důvodem, který vedl k udělení doplňkové ochrany, tento důvod však již netrvá, okolnosti, která vedly k udělení doplňkové ochrany, se tedy změnily do té míry, že doplňkové ochrany již není zapotřebí. Žalobce žádné politické důvody, pro by nemohl využít ochranu X, neuvedl, z jeho výpovědi pak vyplývá, že mu X nebyl schopen poskytnout pomoc, protože byl žalobce umístěn v české vazbě. Poukázal na to, že žalobce pobýval v X jak před svým zadržením, tak v době požívání doplňkové ochrany, zjevně tam byl před ohrožením ze strany Ruské federace chráněn. Ust. § 14 odst. 1 zákona o azylu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

nedává žadateli možnost volby, ve kterém státě požádá o ochranu, ale znamená, že žadatel není povinen využít ochrany země svého původu, pouze pokud by samo využití ochrany země původu bylo spojeno s rizikem vážné újmy. To však není případ žalobce, který žádnou hrozbu ze strany X pro jeho osobu neuvedl. Neshledal ani jiné důvody pro prodloužení doplňkové ochrany, nově tvrzené obavy z pronásledování pro údajné uplatňování politických práv a svobod či z důvodu politických názorů rovněž směřují výhradně vůči Ruské federaci, přičemž žalobce neuvedl nic, co by mu bránilo ve využití ochrany ze strany X.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

21. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
22. Při ústním jednání, které se konalo dne 5. 5. 2023, žalobce setrval na svém stanovisku, navrhl, aby soud řízení přerušil do doby, než bude žalovaným rozhodnuto o žádosti žalobce o udělení azylu podané dne 20. 12. 2021, která je projednávána v samostatném řízení, pokud by byl žalobci udělen azyl, bylo by již posuzování doplňkové ochrany bezpředmětné. Žalovaný rovněž setrval na svém stanovisku, s návrhem na přerušování řízení nesouhlasil, považoval jej za účelový.
23. Soud provedl dokazování rozhodnutím ministra vnitra ze dne 29. 11. 2022 č.j. MV-157073-3/SO-2022, kterým ministr rozhodl o žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti a o rozkladu proti usnesení žalovaného ze dne 30. 6. 2022 č.j. MV-118704-3/OAM-2022 (kterým bylo podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zastaveno řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu), a to tak, že ve výrocích I. a II. se podle § 80 odst. 6 správního řádu žádostem o uplatnění opatření proti nečinnosti žalovaného ve věci řízení o prodloužení doplňkové ochrany a ve věci řízení o udělení azylu či humanitárního azylu nevyhovuje, a ve výroku III. bylo podle § 152 odst. 6 písm. a) ve spojení s § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu usnesení žalovaného ze dne 30. 6. 2022 č.j. MV-118704-3/OAM-2022 zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k novému projednání. Z tohoto rozhodnutí soud zjistil, že nyní u žalovaného probíhá řízení o žádosti žalobce ze dne 20. 12. 2021 o udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu.
24. Soud návrhu na přerušování řízení nevyhověl, v této souvislosti vyšel z ust. § 48 odst. 3 písm. d) s.ř.s., dle kterého soud může přerušit řízení, jestliže probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé. Soud shledal, že přerušování řízení by nebylo účelné, věci týkající se mezinárodní ochrany mají být rozhodovány urychleně, vedení shora uvedeného řízení u žalovaného soudu nebrání v rozhodnutí ve věci týkající se prodloužení doplňkové ochrany, případné pozdější udělení azylu žalovaným nemá vliv na aktuální rozhodování soudu ohledně toho, zda byly dány důvody pro prodloužení doplňkové ochrany.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

25. V projednávané věci soud vyšel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
26. Podle ust. § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu *ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a).*
27. Podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu *doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Podle ust. § 17a odst. 2 zákona o azylu při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmou odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.*
28. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
29. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 7. 2009 č.j. 1 Azs 34/2009-55 k prodloužení doplňkové ochrany uvedl: „...smyslem § 53a zákona o azylu je umožnit správnímu orgánu opakovaně ověřovat naplnění, resp. trvání podmínek doplňkové ochrany, pro něž byla dle § 14a zákona o azylu žadateli o prodloužení doplňkové ochrany udělena, především vzhledem k možným změnám v zemi původu žadatele. Správní orgán je oprávněn vydat negativní rozhodnutí o uvedené žádosti pouze při nenaplnění podmínek stanovených v § 14a citovaného zákona.“ Z toho vyplývá, že základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana, či které vedly k jejímu udělení. Správní orgán nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany nebo zda naopak změna je natolik významná a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (k tomu vizte rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013 č.j. 6 Azs 15/2013-35).
30. Podle čl. 1 písm. A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.) (dále též „Ženevská úmluva“) se „za uprchlíka považuje osoba, která v důsledku událostí, které nastaly před 1. lednem 1951, se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit. V případě osoby mající několik státních občanství, pojem "země jeho státního občanství" se týká všech zemí, jejichž je státním občanem; žádná osoba však nebude považována

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

za zbavenou ochrany země své příslušnosti, pokud se bez závažného důvodu založeného na oprávněných obavách vzdala ochrany jedné ze zemí svého státního občanství.“ (podtržení doplněno)

31. V rozsudku ze dne 24. 7. 2013 č.j. 6 Azs 15/2013-35 Nejvyšší správní soud uvedl, že: *„Jestliže během posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (§ 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) vyjdou najevo skutečnosti, které by mohly odůvodňovat udělení doplňkové ochrany z jiného důvodu, než pro který byla tato ochrana původně přiznána, pak správní orgán nemůže žádost o prodloužení doplňkové ochrany zamítnout bez toho, že by se argumentačně vypořádal také s možností udělení doplňkové ochrany z onoho jiného (nového) důvodu. V případě kladného posouzení pouze prodlouží doplňkovou ochranu s odvoláním na tento nový důvod.“*
32. V prvním okruhu námitek žalobce namítal, že situace v Ruské federaci se zásadním způsobem nezměnila, a pokud ano, tak jedine k horšímu, zdravotní stav žalobce se rovněž nezměnil, v tomto směru tedy nepominuly důvody pro udělení doplňkové ochrany, žalobce je nyní navíc politicky aktivní a vystupuje X.
33. K tomu soud uvádí, že jedním z primárních důvodů pro udělení doplňkové ochrany žalovaným žalobci, se kterým bylo vedeno extradiční řízení o jeho vydání k trestnímu stíhání do Ruské federace, byla skutečnost, kdy nebylo možné vyloučit nelidské zacházení spočívající v omezení či odepření přístupu ke zdravotní péči žalobce ve věznici v Ruské federaci. Nejedná se však o jedinou podstatnou okolnost, která vedla k udělení doplňkové ochrany. Žalobce od počátku řízení o udělení mezinárodní ochrany uváděl, že je státním příslušníkem Ruské federace a X, žalovaný pak rozhodnutím ze dne 28. 3. 2019 žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou s tím, že nejsou dány důvody dle § 12 nebo 14a zákona o azylu, pro které by žadatel nemohl využít ochrany druhé země své státní příslušnosti tj. X. Nejvyšší správní soud následně v rozsudku č.j. 7 Azs 267/2019-19 aproboval zrušení tohoto rozhodnutí městským soudem, nicméně dovodil, že s ohledem na umístění žalobce v předávací vazbě je jeho možnost využití ochrany ze strany X čistě teoretická, žalobce se nenachází na jeho území a tento stát nemůže zabránit vydání žalobce do Ruské federace, žalobce s ohledem na svou vazbu nemá reálnou možnost ochrany ze strany X využít. Žalovaný následně doplňkovou ochranu rozhodnutím ze dne 20. 1. 2021 udělil, důvody pro její udělení pak vztahoval a posuzoval výlučně ve vztahu k Ruské federaci, s ohledem na vázanost rozsudkem NSS č.j. 7 Azs 267/2019-19 a na skutečnost, že žalobce se stále nacházel v předávací vazbě, žalovaný vůbec neposuzoval, zda jsou okolnosti pro udělení doplňkové ochrany dány též ve vztahu ke X, vycházel ze stanoviska NSS, dle kterého s ohledem na umístění žalobce ve vazbě a nemožnost jeho odcestování do X není jeho ochrana pro žalobce reálně dostupná. Tehdejší umístění žalobce ve vazbě a s tím související nedostupnost ochrany ze strany X je tedy nutné chápat jako jednu z okolností, která vedla k udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Kdyby totiž žalobce v předávací vazbě nebyl a měl by možnost odcestovat do X, měl by podle závěrů Nejvyššího správního soudu žalovaný možnost žádost žalobce o mezinárodní ochranu zamítnout jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu a tedy by žalobci nemohla být doplňková ochrana ani s ohledem na důvody vztahující se k Ruské federaci udělena.
34. Žalovaný tedy nepochybil, pokud v napadeném rozhodnutí za zásadní změnu okolností ve smyslu § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu považoval skutečnost, že žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

byl propuštěn z vazby, je na svobodě, a zároveň je stále občanem X. S ohledem na to pak není ani pochybením, pokud žalovaný nijak nezkoumal, zda došlo ke změně situace v Ruské federaci v aspektech relevantních pro žalobce. Z hlediska smyslu ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu je totiž podstatné, že nastala taková významná změna, která vede k tomu, že doplňkové ochrany již není zapotřebí. Pokud odpadla překážka, která žalobci bránila využít ochranu druhého státu, jehož je občanem, není již z hlediska institutu doplňkové ochrany významné, zda ve vztahu k prvnímu státu jeho státní příslušnosti stále trvají důvody svědčící o možné hrozbě vážné újmy pro žalobce v případě návratu do tohoto státu. Rovněž není ani podstatné, zda ve vztahu k Ruské federaci případně vznikly určité další důvody, pro které by případně mohla být doplňková ochrana prodloužena. To se týká tvrzených politických aktivit žalobce, kdy v posledních letech aktivně vystupuje X a X, nicméně ani tato skutečnost by nemohla nic změnit na tom, že ve vztahu ke X již není dána překážka v možnosti využití jeho ochrany ze strany žalobce, a tedy doplňkové ochrany třetího státu (tj. České republiky) již není zapotřebí. V této souvislosti není relevantní žalobcem odkazovaný čl. 5 Haagské úmluvy o některých otázkách týkajících se konfliktu národností ze dne 12. 4. 1930, neboť přednost má zde úprava čl. 1 písm. A odst. 2 Ženevské úmluvy. K tomu soud rovněž poukazuje na to, že žalovaný vyloučil ze společného řízení žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu ze dne 20. 12. 2021 k samostatnému projednání, přičemž o vyloučené žádosti o udělení azylu je vedeno samostatné řízení. S ohledem na všechny tyto závěry soud neprováděl dokazování článkem z Fórum 24, ze dne 22. 9. 2022 Rusové žijící u nás poslali vzkaz Česku: Omlouváme se za zločince Putina, kde se měl žalobce X.

35. V případě napadeného rozhodnutí se tak nejedná o situaci, kdy by se žalovaný snažil „revidovat“ své původní rozhodnutí, tedy že by dodatečně dospěl k závěru, že tato ochrana vůbec neměla být udělena, což bylo řešeno v rozsudku NSS ze dne 29. 6. 2011 7 Azs 21/2011-57.
36. Žalobce poukazoval též na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 23. 5. 2019, Bilali, C-720/17, dle jehož závěrů byl panu B. odňat status doplňkové ochrany z důvodu, že zemí jeho původu nebylo Alžírsko, ale Maroko, jak později vyšlo najevo, což byla země, ve které dle vnitrostátních orgánů nehrozilo dotčenému žádné ohrožení života a zdraví. V tomto kontextu Soudní dvůr EU došel k závěru, že dle kvalifikační směrnice 2011/95 musí členský stát odejmout status doplňkové ochrany, jestliže tento status přiznal a pokud nebyly splněny podmínky pro jeho přiznání, a to i na základě skutečností, které se ukázaly být nesprávné až následně. Uvedené platí bez ohledu na skutečnost, zda omyl lze či nelze přičítat navrhovateli. Není tak zřejmé, z jakého důvodu žalobce na toto rozhodnutí odkazuje, žádné podobné okolnosti nejsou v případě žalobce dány.
37. Na případ žalobce není z hlediska žalobních námitek přiléhavý ani rozsudek NSS ze dne 23. 4. 2020 č.j. 1 Azs 43/2020-24, žalobce totiž zcela izolovaně poukázal pouze na jeho bod 20, aniž by vzal v úvahu celkový kontext a na to navazující další body odůvodnění. NSS zde vycházel z obdobné situace, která byla původně dána i v případě žalobce, tedy že žadatel, který byl státním příslušníkem Srbska a Chorvatska (členského státu EU), byl umístěn ve vazbě za účelem předání k trestnímu stíhání do Srbska, přičemž ve výkonu trestu odnětí svobody v Srbsku zároveň spatřoval důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany, neboť se domníval, že by během výkonu trestu byl ohrožen jeho život. NSS v bodě 19, na který žalobce rovněž odkázal, přitom uvedl: *„Za předpokladu, že má žadatel více občanství,*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

musí dle čl. 1 písm. A odst. 2 Ženevské úmluvy dojít k selhání ochrany ze strany všech států, jichž je žadatel občanem. Pokud by mu země jeho původu, vůči níž netvrdí skutečnosti zakládající oprávněné obavy z pronásledování či brozbu z vážné újmy, neposkytla efektivní ochranu na takové úrovni, jaké se jí dostává ostatním občanům, nebrání to prohlášení dané osoby za uprchlíka. Zpravidla by měl žadatel o takovou ochranu požádat, a teprve v případě jejího odmítnutí či absence reakce je možné ji shledat neefektivní. Je na žadateli, aby prokázal, že ta ze země jeho původu, vůči níž netvrdí skutečnosti zakládající oprávněné obavy z pronásledování či brozbu z vážné újmy, mu ochranu neposkytne {Příručka UNHCR, bod 106 a 107; rozsudek Imigrační a azylové komory Vyššího soudu Spojeného království ve věci KK a další [(2011) UKUT 92 (IAC)]}; rozsudek Státní rady Nizozemského království ze dne 18. 7. 2014 ve věci X (201404877/1/V2); rozsudek Imigračního tribunálu Nového Zélandu ze dne 4. 5. 2011 ve věci AB[(2011) NZIPT 800014]; rozhodnutí Rady imigračních odvolání USA ze dne 3. 5. 2013 ve věci B-R- [26 I&N Dec. 119 (BIA 2013)].“ (podtržení doplněno) V tomto bodě tedy NSS nastínil základní pravidlo, dle kterého by měl žadatel prokázat, že stát jeho státní příslušnosti, ke kterému žadatel nevztahuje důvody dle § 12 či § 14a zákona o azylu, mu ochranu neposkytne, o takovou ochranu by žadatel v tomto státě měl požádat. Následně NSS rozvinul úvahy o nezbytném prvku reálnosti dosažitelnosti této ochrany, navázal na rozsudek č.j. 7 Azs 267/2019-19, hodnotil zjevnou situaci, kdy se žadatel nacházel ve vazbě za účelem předání k trestnímu stíhání do jednoho ze států, jehož byl příslušníkem (státu A), přičemž takovou situaci vyhodnotil jako reálně bránící žadateli využít efektivní ochranu státu B, který nemůže zabránit jeho vydání do státu A, NSS měl za to, že žalovaný nemůže takovou skutečnost opominout.

38. Dále soud v této souvislosti poukazuje na závěry dle rozsudku NSS č.j. 7 Azs 267/2019-19, které je nutné mít v projednávané věci na zřeteli: „V rozsudku č. j. 2 Azs 114/2018 - 30 se zdejší soud ve světle výše uvedeného zabýval podstatou mezinárodní ochrany a pojmu „uprchlík“, přičemž konstatoval, že „již samotná podstata základního pojmu ‘uprchlík’, od kterého se uprchlické i azylové právo odvíjí, je založena na selhání a následném nabrzení ochrany státem původu. Předpokládá stav, kdy stát přestává být ve vztahu ke svému vlastnímu konkrétnímu občanu ochráncem a stává se tím, kdo ochranu před pronásledováním nechce nebo nemůže poskytnout, či dokonce toto pronásledování sám koná, podporuje nebo schvaluje. Pregnantně důležitost prvku ztráty ochrany ze strany státu původu ve vztahu k celé Ženevské úmluvě vyjádřil lord Hope v rozhodnutí Sněmovny lordů ze dne 6. 7. 2000, Horvath v. SSHD, když uvedl, že [o]becným smyslem Ženevské úmluvy je umožnit lidem, kteří již nepožívají ochrany státu z důvodů uvedených v Ženevské úmluvě, aby se mohli obrátit pro ochranu k mezinárodnímu společenství.“ Význam prvku ztráty ochrany domovského státu zdůrazňuje s odkazem na citované ustanovení Ženevské úmluvy jak ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky ze dne 10. 1. 2007, č. j. 6 Azs 80/2006 – 64, publ. pod č. 1659/2008 Sb. NSS, či usnesení ze dne 4. 11. 2009, č. j. 9 Azs 38/2009 - 92), tak i česká doktrína (ČEPELKA, Č., JÍLEK, D., ŠTURMA, P. Azyl a uprchlictví v mezinárodním právu. MU Brno, 1997, str. 54).“ Z uvedeného vyplývá, že mezinárodní ochrana je krajním prostředkem ochrany práv žadatele, který nastupuje pouze za situace, kdy tuto ochranu není schopen či nechce vykonávat stát, jehož je žadatel občanem. Specifická situace pak nastává v případě, kdy má žadatel o udělení mezinárodní ochrany vícero občanství. Nicméně i na tuto situaci Ženevská úmluva pamatuje, jak vyplývá z výše citovaného článku. V takovém případě musí ve smyslu Ženevské úmluvy dojít k selhání ochrany ze strany všech států, jichž je žadatel občanem.“ (podtržení doplněno)

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

39. Jak je patrné z výše uvedeného, institut mezinárodní ochrany je subsidiárním prostředkem určeným k ochraně práv žadatele pro případ, kdy selže ochrana státu, jehož je občanem. Ochrana vlastních občanů ze strany státu původu se tudíž přepokládá, přičemž je na žadateli, který se na jiný stát obrátí s žádostí o udělení mezinárodní ochrany, aby splnil povinnost tvrzení, tedy aby řádně a věrohodně vylíčil, na jakých skutečnostech staví svou žádost o mezinárodní ochranu, tedy v čem spatřuje azylově relevantní skutečnosti. Podle konstantní judikatury správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí v první řadě z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41). Dále, jak uvedl NSS ve výše citovaném rozsudku č.j. 1 Azs 43/2020-24, je na žadateli, aby prokázal, že ta ze zemí jeho původu, vůči níž netvrdí skutečnosti zakládající oprávněné obavy z pronásledování či hrozbu z vážné újmy, mu ochranu neposkytne.
40. V projednávané věci žalobce své důvody, o které opíral žádost o mezinárodní ochranu (i o prodloužení doplňkové ochrany), vztahoval pouze k Ruské federaci, ve vztahu k X opakovaně potvrdil, že tam nikdy žádné problémy neměl, ničeho se tam neobává, žádné nebezpečí mu tam nehrozí, nic mu ve vycestování nebrání, nechce však z Evropy odjet s ohledem na své politické a podnikatelské aktivity. Netvrdil tedy ani žádné obavy, že by X nebyl schopen či ochoten žalobce ochránit ve vztahu k Ruské federaci. Dále vypověděl, že v X pobýval opakovaně, žije tam jeho dcera, dokládal i lékařské zprávy od X lékařů.
41. Z toho plyne, že ve vztahu ke X žalobce tedy ani netvrdil žádné azylově relevantní skutečnosti, kterými by se žalovaný mohl podrobněji zabývat z hlediska možných nových důvodů, které by případně mohly odůvodňovat prodloužení doplňkové ochrany. Není pak povinností žalovaného, aby takové potenciální důvody za žadatele domýšlel a konstruoval možné problémy, které by případně mohly být důvodem k prodloužení doplňkové ochrany. Naopak, pokud by se žalobce domníval, že v případě zásadní změny situace v podobě jeho propuštění z vazby na svobodu jsou dány konkrétní důvody, pro které mu X ochranu neposkytne, aby takové důvody sdělil žalovanému v rámci řízení o prodloužení doplňkové ochrany, který by poté tyto důvody mohl řádně vyhodnotit. Není však úlohou žalovaného, aby z úřední povinnosti zjišťoval hypotetické důvody, pro které by X snad nebyl schopen a ochoten svému státnímu příslušníkovi jako suverénní stát svou ochranu poskytnout. Žalovaný tak povinnost řádného zjištění skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu neporušil.
42. Žalobce též namítal, že se X je spojen jen velmi omezeně, vede aktivní život v České republice a v Evropě, to měl žalovaný při posuzování jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany zohlednit.
43. K tomu soud konstatuje, že institut mezinárodní ochrany lze použít pouze v odůvodněných případech. Představuje formu mimořádné pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí, nikoli poslední prostředek k zabránění opuštění území ČR. Není možné jej ani zaměňovat s jinými formami pobytu cizinců, které upravuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. K tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94.
44. Okolnosti soukromého a rodinného života mohou být v určitých výjimečných případech relevantní z hlediska poskytnutí doplňkové ochrany, zejména dle § 14a odst. 2

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

písm. d) zákona o azylu, tj. z hlediska možného porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.)le usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2020 č.j. 5 Azs 199/2019-27: „*Judikatura Nejvyššího správního soudu sice nevylučuje, že by zásah do rodinného či soukromého života cizince mohl představovat hrozbu vážné újmy a důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu; vychází však konstantně z toho, že se jedná o výjimečné případy pramenící z mimořádných okolností, např. má-li cizinec manželku, která je českou státní občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27), nebo žije-li cizinec v České republice fakticky od narození a studuje střední školu, v zemi původu nemá žádné příbuzné a neovládá tamní jazyk (viz rozsudek ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018 - 32).*“ V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71 Nejvyšší správní soud uvedl, že je třeba „rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (...)] (...), od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince“. Jak dále Nejvyšší správní soud konstatoval, „obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. (...) Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.“ Nejvyšší správní soud se v citovaném rozsudku dále vyjádřil v tom smyslu, že čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi.

45. Z výše uvedeného je patrné, že k možnosti prodloužení doplňkové ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života by na straně žalobce musely být dány výjimečné okolnosti, kdy by nepřiměřeným zásahem byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR. Žádné takové okolnosti však v případě žalobce indikovány nebyly. Žalovaný vycházel z údajů, které žalobce ve správním řízení sám uvedl, tedy že Rusko opustil X, poté žil již jen ve F. a v X, z X naposledy odcestoval dne X do Prahy, kde byl zadržen, do té doby byl v ČR pouze několikrát za účelem podnikání a turistiky, žalobce byl propuštěn z vazby na svobodu dne X, poté pobýval v ČR, ale jezdil i do X a do F., v X byl od 14. 7. do 5. 8. 2021, setkal se s dcerou a prošel tam lékařská vyšetření, věnuje se politickým aktivitám, kdy vystupuje proti X, je předsedou X.

46. Z uvedeného plyne, že žalobce nikdy v minulosti neměl k České republice žádné bližší vazby, v ČR pobývá v posledních letech, zejména je třeba vzít v úvahu období od jeho propuštění z vazby dne X, z dalších okolností však neplyne, že by z hlediska soukromého a rodinného života mělo jednat o výjimečný případ, ve kterém by z tohoto důvodu bylo možné uvažovat o prodloužení doplňkové ochrany, publikační a blíže nespecifikovaná odborná činnost žalobce v Evropě, či jeho politické a podnikatelské aktivity takovou mimořádnou okolnost z hlediska azylového práva nepředstavují. Rovněž z tvrzení žalobce nelze dovodit, že by se X neměl vůbec žádné vazby, když do tohoto státu v posledních letech opakovaně cestoval, po svém propuštění z vazby tam podstoupil lékařská vyšetření, navštívil svoji dceru. Soud v této souvislosti neprováděl dokazování článkem Jon Bauer: Multiple Nationality and Refugees (2014), na který žalobce odkazoval, neboť jednak jej žalobce ani k

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

žalobě nepřiložil, dále se nejedná o pramen práva, přičemž při hodnocení této otázky vycházel ze shora uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu.

47. Žalobce též vytýkal žalovanému, že se nezabýval otázkou, zda se může usadit v X s ohledem na jeho zhoršený zdravotní stav. Pokud jde o možnost udělení doplňkové ochrany ze zdravotních důvodů, poukazuje soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2020 č.j. 10 Azs 437/2019-83, ve kterém tento soud popsal příslušnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, včetně rozhodnutí ze dne 13. 12. 2016 ve věci Paposhvili proti Belgii, stížnost č. 41738/10. *„Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) i Nejvyššího správního soudu plyne, že ve velmi výjimečných případech lze vzhledem k závažným humanitárním důvodům dojít k závěru, že povinnost žadatele o mezinárodní ochranu vycestovat do země původu by mohla vést k porušení čl. 3 Úmluvy. Původní judikatura vztahující se k otázce doplňkové ochrany z humanitárních důvodů stanovila velmi přísné podmínky pro její udělení. Žadatel o mezinárodní ochranu se musel ocitat takřka na pokraji smrti (např. AIDS v terminálním stadiu). Tento velmi přísný standard, zastávaný Evropským soudem pro lidská práva v rozsudcích ze dne 2. 5. 1997 ve věci D. proti Spojenému království, stížnost č. 30240/96, a ze dne 27. 5. 2008 ve věci N. proti Spojenému království, stížnost č. 26565/05, ESLP zmírnil v rozsudku ze dne 13. 12. 2016 ve věci Paposhvili proti Belgii, stížnost č. 41738/10. Setrval sice na tom, že institut doplňkové ochrany ze zdravotních důvodů musí zůstat vyhrazen pro velmi výjimečné případy, nikoliv však jen pro ty, v nichž je žadatel v době podání žádosti bezprostředně ohrožen na životě. Podle rozsudku ve věci Paposhvili jde i o případy vážně nemocných osob, „u nichž se lze ze závažných důvodů domnívat, že v přijímající zemi by nedostatek vhodné péče či přístupu k ní představoval skutečné riziko, že se zdravotní stav nemocné osoby vážně, rychle a nevratně zhorší, a to by vedlo k intenzivnímu utrpení této osoby nebo k výraznému snížení předpokládané délky jejího života“ (bod 183 rozsudku).“ Z toho dovodil, že: „Pro rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany ze zdravotních důvodů jsou stěžejní tyto podklady a informace: 1) ty, které se týkají zdravotního stavu žadatele, a 2) ty o kvalitě a dostupnosti zdravotní péče a léků v zemi, kam by musel žadatel vycestovat. Z judikatury ESLP plyne, že je na žadateli, aby předložil důkazy pro to, že by mu v zemi původu hrozila vážná újma, neboť by se mu tam nedostalo vhodné zdravotní péče odpovídající jeho vážnému zdravotnímu stavu (srov. bod 186 rozsudku Paposhvili). Informace o svém zdravotním stavu musí poskytnout žadatel v takové kvalitě, aby z nich bylo možné učinit závěr o tom, v jak závažném stavu se žadatel nachází a jaké riziko by pro něj představovaly samotná cesta do země původu i následné setrvání v ní. Na žalovaném je, aby tyto důkazy řádně posoudil a potvrdil či rozprýlil žadatelovy obavy, že se jeho zdravotní stav zásadně zhorší, tím, že si obstará dostatek informací o dostupnosti zdravotní péče v žadatelově zemi původu (obdobně bod 187 rozsudku Paposhvili).“*

48. Žádné podobné okolnosti však v případě žalobce dány nebyly, žalobce v průběhu správního řízení popsal určité zdravotní problémy, kdy musí chodit na pravidelné preventivní kontroly se zdravým X, dále musí dodržovat určitý životní styl kvůli X, jinou léčbu však nepodstupuje, X jej nijak neomezuje a nemá s ní žádné potíže. Ve vztahu ke X nevyjádřil jakékoli pochybnosti či obavy z toho, že by snad v tomto státě nebyla pro žalobce dostupná potřebná zdravotní péče, naopak pouze obecně uváděl, že tato země je pro něj zcela bezpečná a nic mu tam nehrozí, v řízení o prodloužení doplňkové ochrany pak dokonce poukazoval na lékařské zprávy z vyšetření, která v X podstoupil. Zcela zřejmě tak nebylo namístě, aby žalovaný při absenci jakýchkoli tvrzení ze strany žalobce z vlastní iniciativy zkoumal blíže povahu zdravotních potíží žalobce a v návaznosti na to se zabýval otázkou,

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

zda je ve X pro něj dostupná odpovídající zdravotní péče a jaká je úroveň zdravotnictví v X. V této souvislosti je nutné opakovaně zdůraznit, že primárním zdrojem informací podstatných pro řízení ve věci mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jehož žádosti správní orgán v následujících fázích řízení vychází, žadatele stíhá břemeno tvrzení. Je na žadateli, aby tvrdil, že by mu v zemi původu hrozila vážná újma, neboť by se mu tam nedostalo vhodné zdravotní péče odpovídající jeho vážnému zdravotnímu stavu. Nic takového však žalobce netvrdil, dále ani netvrdil, že by pro něj přesun do X měl být ze zdravotních důvodů jakkoli problematický. Nemůže se tak jednat o situaci obdobnou jako v případě Paposhvili, a tudíž se ani nemohou uplatnit požadavky v něm stanovené, kdy by si žalovaný měl obstarávat dostatek informací o dostupnosti zdravotní péče v žadatelově zemi původu, takový postup by byl v daném případě zcela nadbytečný.

49. Soud neprováděl dokazování lékařskými snímky ze dne 1. 8. 2021, které žalobce předložil soudu při jednání a kterými zamýšlel prokázat, že je stále osobou, které by při umístění do věznice v Ruské federaci hrozilo nebezpečí vážné újmy. Soudy tyto materiály k důkazu neprováděl neboť jednak pocházejí z doby před vydáním napadeného rozhodnutí, žalobce je předkládal žalovanému, a dále zejména z toho důvodu, že důvody pro neprodloužení doplňkové ochrany se netýkaly situace v Ruské federaci, ale spočívaly v možnosti žalobce využít ochrany ze strany X. Soud též poukazuje na odůvodnění v bodech 47 a 48 výše.
50. Námitku ohledně existence různých statutů národnosti v X, kdy je rozlišováno mezi pojmy „národnost“ a „občanství“ soud považuje za opožděnou, žalobce tuto námitku podal dne 22. 9. 2022, přitom dle § 71 odst. 2 s.ř.s. rozšířit žalobu o nové žalobní body lze pouze ve lhůtě pro podání žaloby. V daném případě lhůta pro podání žaloby uplynula dne 10. 8. 2022 (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Nejedná se přitom o rozvinutí již uplatněného žalobního bodu, ale o zcela novou samostatnou argumentaci. Soud se však pro jeho opožděnost tímto žalobním bodem blíže nezabýval. Z tohoto důvodu soud neprováděl dokazování zprávou australského uprchlického tribunálu ohledně dvojího občanství v X.
51. S ohledem na shora uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
52. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 5. května 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.